

Iva Hoňková

Nepálená keramika pro děti

*Tvoříme ze samotvrdnoucí
keramické hmoty*

Dětská
dílna

Nepálená keramika pro děti

Tvoříme ze samotvrdnoucí
keramické hmoty

Iva Hoňková

Nepálená keramika pro děti

Tvoříme ze samotvrdnoucí keramické hmoty

Iva Hoňková

Computer Press, a. s., 2011. Dotisk prvního vydání.

Jazyková korektura: Jana Vykoukalová

Vnitřní úprava a sazba: Alena Sigmundová

Fotografie: Štefan Tomka

Ilustrace: Iva Hoňková

Obálka: Martin Sodomka

Odpovědný redaktor: Michaela Radvanová

Technický redaktor: Karel Hána

Produkce: Daniela Nečasová

Computer Press, a. s., Holandská 3, 639 00 Brno

Objednávky knih:

<http://knihy.cpress.cz>

distribuce@cpress.cz, tel.: 800 555 513

ISBN 978-80-251-2389-8

Prodejní kód: KD0267

Vydalo nakladatelství Computer Press, a. s., jako svou 3250. publikaci.

© Computer Press, a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

Obsah

Úvod	4	PODZIM	50
Keramická hmota a další materiál	5	Ozdoba na skleničku	51
JARO	8	Hodiny s kukačkou	54
Beruška a čtyřlístek	9	Ježek a ovoce	57
Kytičková zahrádka	11	Ozdobné prkénko	60
Jarní svícen	14	Řetěz z jablíček	63
Motýlek	17	Zvoneček na suché kvítí	65
Stromeček	19	Svícen na větší svíčku	68
Přáníčko se srdíčkem	22	Podzimní krmítko	71
Neobvyklá propiska	25	ZIMA	74
Ozdobná kočičí kachle	27	Kometa do květináče	75
LÉTO	29	Adventní věnec	79
Parník a majáček	30	Vánoční perníčky	83
Letní svícen	33	Překvapení v oříšku	86
Klíč	36	Přáníčko	88
Telefon	38	Kapřík	91
Jmenovka na dveře	42	Ozdoba na ubrousek	93
Ozdoba ve tvaru věže	46	Šablony	96

Úvod

V této knize se seznámíme se samotvrdnoucí keramickou hmotou. Jelikož je to velmi nenáročný materiál a má širokou škálu využití jak v dekoraci, tak i pro praktické používání, rozhodla jsem se rozdělit jednotlivé výrobky do kapitol podle ročních období. Můžeme tak vyrábět dárky a bytové dekorace prakticky celoročně.

Protože se jedná o dostupný materiál, který se dá koupit v téměř každém papírnictví, nejsme tedy omezeni ničím, co by nám bránilo v tvorbě.

Výrobní postup jednotlivých výrobků, které jsou opravdu velmi jednoduché, je srozumitelně popsán, přičemž každý z kroků je doprovázen názornou barevnou fotografií.

Mnoho zážitků s knihou vám přeje autorka

Iva Hoňková

Keramická hmota a další materiál

Keramická hmota, se kterou budeme pracovat, se prodává ve dvou barvách: v bílé a v barvě terakoty (hnědočervená). Balíčky se kupují buď v půlkilovém nebo v kilovém balení. Půlkilové balení je samozřejmě levnější a cena se pohybuje kolem 50 Kč/1 balíček. Pokud byste měli v plánu vyrobit si všechny výrobky z této knihy – připravte si celkem 1,5 kg bílé a 1,5 kg terakotové hmoty.

Keramická hmota se nevypaluje v peci!

To je obrovská výhoda oproti klasické hlíně, která se musí složitě vypalovat a barvit drahými glazurami. Když výrobek dokončíme, necháme jej volně schnout na vzduchu a poté jej můžeme nabarvit. Všeobecně platí, že čím tenčí, tím křehčí. Nedoporučuje se schnutí na teplém radiátoru, protože při příliš rychlém schnutí se nám hmota může pokroutit a zdeformovat.

Hmota se dá řezat modelářským nožikem, stříhat nůžkami, vykrajovat a různě modelovat, jako plastelína. Má jen tu nevýhodu, že po nějaké době začne na vzduchu schnout, a proto je nutné, abychom si z pytlíku ukrojili jen potřebný kousek hmoty, se kterou budeme pracovat a nenechávali balíček otevřený. Pečlivě jej zabalíme raději ještě do mikrotenového sáčku, abychom měli hmotu pořád vláčnou a připravenou pro další modelování.

Tip

- ✓ Vymodelovaný mokrý výrobek během první hodiny několikrát obrátím, abych zabránila případnému pokroucení.

Pracovní stůl

Připravíme si pracovní plochu o velikosti minimálně 1 x 1 m. Musí být čistá a zbavená prachu i jiných nečistot jako např. kousků dřevěných šupinek po strouhání pastelek (ty dokáží celý výrobek zničit!) apod. Pokud budeme používat modelářský nožík, je vhodné si pořídit pevnou (nejlépe dřevěnou) podložku, abychom si nezničili stůl. Také pozor na hnědou terakotovou hmotu – barví a zanechává na bílém stole skvrny!

Váleček na válení těsta

Hlavní pomůckou pro práci s modelovací hmotou je váleček. Je vhodné mít svůj vlastní váleček speciálně určený pouze na keramickou hmotu. Nemusí být velký ani drahý. Stačí úplně obyčejný – střední velikosti. Pomocí válečku budeme hmotu válet na placku a z ní pak vykrajovat potřebné tvary.

Modelářský nůž

Modelářský nožík je velmi ostrý a špičatý. Proto se s ním dá celkem snadno vykrajovat vše, co potřebujeme. Pozor! Na špičce nože se neustále zachytávají kousky hlíny, které rychle zaschnou. Je proto nutné udržovat nožík v naprosté čistotě a po každém výřezu jej očistit. K tomu v žádném případě nepoužijete ruce! Buď tedy poprosíme rodiče, aby nám nečistoty odstranili a nebo si pomůžeme vlhkým hadříkem, do kterého nožík vytíráme celou plochou z obou dvou stran. U vykrajování dbáme na bezpečnost svou i ostatních.

Miska s vodou

Hmota, se kterou budeme pracovat, opravdu rychle schne. Často se nám stane, že se oddrolí malé drobečky, které během několika minut ztuhnou. Ty však nevyhazujeme, ale hodíme do misky s vodou, kde se opět rozpustí. Pro zahlázení hran výrobku pak namáčíme prsty v této vodě a následně jimi zahlazujeme nerovnosti.

Pokud se nám zdá, že zbytky vykrajované hmoty, ze které chceme válet další placku, jsou moc tvrdé a nedají se zmačkat, můžeme si zlehka navlhčit vodou dlaně a hmotu propracovat jako modelínu.

Hadřík

Nejlépe se mi osvědčila stará, nepotřebná utěrka na nádobí, kterou bych jinak dávno vyhodila. Má tu výhodu, že dobře saje a nepouští vlákna. Pokud budeme pracovat s vodou – bez hadříku na utírání rukou se rozhodně neobejdeme.

Lepidlo

Existují dva způsoby, jak hmotu slepit.

Kašička – jedna možnost je použít malý kalíšek, kde necháme rozpustit několik kousků modelovací hmoty na kašičku, kterou nanese na požadované místo spoje jako klasické lepidlo. Tímto způsobem nanášíme a spojujeme pouze mokré a nezaschlé výrobky!

Lepidlo – výborně se mi osvědčilo lepidlo Herkules, kterým se mohou lepit pouze dobře zaschlé výrobky. Lepidlo Herkules je pevnější a drží víc než slepování kašičkou vyrobenou z modelovací hmoty.

Štětce

Štětce budeme potřebovat na barvení, lepení a na závěrečné lakování hotových výrobků. Většinou se používají kulaté štětce s jemnými štětkami: čísla 2, 3, 4, 5 a 6.

Barvy

Hotové výrobky můžeme barvit temperovými nebo modelářskými barvami.

Temperové barvy vypadají jinak při nabarvení hmoty bílé a jinak při natření hmoty v barvě terakoty. Počítejte s tím, že při natírání hnědého výrobku bude nanesená tempera o hodně tmavší a například žlutá barva bude vypadat jako světle hnědá až okrová!

Akrylové barvy jsou sice dražší, ale zato rychle schnou a výborně kryjí. Dají se koupit v sadách i jednotlivých odstínech. Výběr tónů je obrovský, takže můžeme použít i zlatou, stříbrnou, chrom apod. Barvy se dají rovněž ředit vodou, ale příliš velké zředění nám způsobí špatné krytí barvy na hotovém výrobku.

Závěrečný lak

Jelikož i zaschlý výrobek je nutné ošetřit, abychom zabránili případnému poškození, a také pro hezký vzhled můžeme hotovou dekoraci natřít lakem. Používají se dva druhy.

Tixotropní lak – želatinový, který se po nanesení krásně rozlije a vytvoří rovnoměrný povrch beze stop po štětcí. Je mírně nažloutlý, takže musíme počítat s tím, že hotový výrobek po natření tímto lakem ještě trochu ztmavne. Dekorace vyrobená z bílé hmoty, kterou jsme předtím jinak nenabarvili a zůstala tedy bílá, bude mít po natření tixotropním lakem nažloutlou barvu. Tento typ laku se prodává v plechovkách.

Lodní lak – je bezbarvý a dodává výrobkům vysoký lesk. Schne opravdu dlouho (24 hodin) a prodává se také v plechovkách. Je velmi kvalitní a já mu dávám přednost před lakem tixotropním.

Oba laky dodají výrobku velmi vysoký lesk a dekorace pak vypadá jako opravdová keramika. Na první pohled jsou od sebe keramický výrobek a výrobek ze samotvrdnoucí hmoty k nerozeznání. Pro ještě větší zvýšení lesku můžeme hotovou dekoraci natřít druhým nátěrem, ale to pouze v případě dokonalého zaschnutí prvního nánosů laku. Na výrobky lak nanášíme štětcem, který po použití vytřeme do hadříku napuštěného ředidlem.

U všech laků dodržujte zásady příbalového letáku a podrobně prostudujte návod k použití! V žádném případě nepracujeme s laky v nevětrané místnosti a bez přítomnosti dospělé osoby! Také nezapomeneme plechovky s lakem – v případě, že už s ním nebudeme pracovat – pečlivě uzavřít víkem.

Vykrajovátka

U některých výrobků jsem použila vykrajovátka na cukroví. I v tomto případě platí, pokud máme možnost pořídit si vykrajovátka pouze pro účely keramického tvoření, je to vhodnější. Prodávají se v obchodech s kuchyňskými potřebami, v železářstvích apod. Dají se pořídit různé sady nebo i jednotlivé kusy.

Seznámili jsme se tedy se základním vybavením naší domácí dílny. Pokud máme vše připravené, můžeme se pustit do tvoření!

Důležité upozornění!

Výrobky ze samotvrdnoucí hmoty nemají rády vodu. Jakékoliv pokusy vytvořit si hrníček na pití či misku na brambůrky (a také další potřeby spojené s jídlem a pitím) se vůbec nedoporučují. I přes ošetření výrobků lakem mají neustále sklon sát vodu, a tak se snadno stane, že se rozmočí.

Hmota také není k jídlu!

JARO

Beruška a čtyřlístek

Budete potřebovat

Pomůcky:

- modelářský nůž
- plochý štětec č. 6
- červená, zelená a černá barva
- lepidlo
- váleček

Materiál:

- samotvrdnoucí hmota (bílá)
- lýkový provázek